

**ВИМОГИ до обов'язкових результатів навчання учнів у мовно-літературній освітній галузі
(українська мова, українська література, зарубіжні літератури (у перекладі українською мовою))**

1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях (5 – 6 класи)

Змістове наповненн		Інструментарій для вимірювання
Загальні результати	Конкретні результати	Орієнтири для оцінювання
Сприймає усну інформацію [МОВ 1.1]	слухає висловлювання (зокрема художні тексти, медіатексти) у різних формах (монолог, діалог, полілог), сприймаючи подану в достатньо вільному темпі інформацію відповідного обсягу на відому і частково нову тематику [6 МОВ 1.1.1]	уважно слухає монологічні/діалогічні висловлювання, зважаючи на мету та умови спілкування, особливості текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) [6 МОВ 1.1.1-1]
	реагує на почуте, уточнюючи важливі для розуміння деталі [6 МОВ 1.1.2]	вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 МОВ 1.1.2-1] розуміє та відтворює зміст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), толерантно реагує, використовуючи формули мовного етикету, етично висловлює власне ставлення до почутого [6 МОВ 1.1.2-2] у разі потреби грамотно перепитує співрозмовника для уточнення деталей [6 МОВ 1.1.2-3]
	передає прихований зміст повідомлення, виражений за допомогою типових невербальних засобів [6 МОВ 1.1.3]	виявляє і відтворює прихований зміст повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), розрізняючи невербальні засоби (інтонацію, силу голосу, логічні наголоси, темп, паузи, міміку, жести, пози), використані для передачі прихованого змісту [6 МОВ 1.1.3-1]
Перетворює інформацію з почутого повідомлення в різні форми повідомлень [МОВ 1.2]	усно відтворює зміст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), акцентуючи увагу на окремих деталях [6 МОВ 1.2.1]	стисло переказує зміст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), підпорядковуючи намір висловлення темі та основній думці [6 МОВ 1.2.1-1] вибірково переказує зміст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 МОВ 1.2.1-2] перефразовує репліки в діалозі [6 МОВ 1.2.1-3]
	фіксує основний зміст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) відповідно до поставленого завдання [6 МОВ 1.2.2]	самостійно складає простий план почутого [6 МОВ 1.2.2-1] використовує елементи конспектування (зокрема визначає ключові слова та фрази в почутому повідомленні) [6 МОВ 1.2.2-2] відтворює основні думки і факти, окремі висловлювання персонажів у літературному творі, що розкривають зміст почутого повідомлення [6 МОВ 1.2.2-3]
	з допомогою інших осіб або самостійно добирає і створює графічні та візуальні засоби передачі інформації, зокрема щодо літературного твору (фабула, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо) [6 МОВ 1.2.3]	унаочнює та візуалізує почуте повідомлення (самостійно або з допомогою інших осіб), використовуючи різні засоби (малюнки, схеми, таблиці, комікси тощо) для відтворення змісту, структурування інформації [6 МОВ 1.2.3-1] передає з використання окремих способів і засобів візуалізації враження від почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 МОВ 1.2.3-2]
Виокремлює усну інформацію [МОВ 1.3]	добирає відповідно до поставленого завдання або самостійно визначених цілей інформацію з одного чи кількох джерел (зокрема художніх текстів, медіатекстів) [6 МОВ 1.3.1]	знаходить у почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті) відповіді на поставлені запитання [6 МОВ 1.3.1-1] розрізняє відому і нову для себе інформацію [6 МОВ 1.3.1-2] визначає ключові слова в почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті) [6 МОВ 1.3.1-3]

Аналізує та інтерпретує усну інформацію [МОВ 1.4]	визначає тему, окремі мікротеми, основну ідею, важливі деталі почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 МОВ 1.4.1]	формулює тему та ідею почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 МОВ 1.4.1-1] визначає основну і другорядну інформацію, мікротеми, важливі деталі в почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті) [6 МОВ 1.4.1-2]
	систематизує та узагальнює різні думки, виявляючи в них спільне і різне [6 МОВ 1.4.2]	визначає спільне і різне в повідомленнях інших осіб [6 МОВ 1.4.2-1] вказує на конструктивні думки, критично і толерантно ставлячись до різних поглядів [6 МОВ 1.4.2-2]
	пояснює взаємозв'язок між змістом і формою почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 МОВ 1.4.3]	характеризує особливості форми усного повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), зумовлені змістом [6 МОВ 1.4.3.-1]
	визначає мету повідомлення [6 МОВ 1.4.4]	визначає основну мету почутого [6 МОВ 1.4.4-1] на основі визначеної мети прогнозує перебіг подальшої комунікації та/або її результат [6 МОВ 1.4.4-2]
	пов'язує, зіставляє почуте із життєвим досвідом [6 МОВ 1.4.5]	аргументовано зіставляє почуте із життєвим досвідом [6 МОВ 1.4.5-1] виявляє взаємозв'язок змісту або інших компонентів літературного твору (цитат, уривків, епізодів, вчинків персонажів тощо) із власними потребами для особистісного розвитку [6 МОВ 1.4.5-2]
	розрізняє факти, судження та аргументи в почутому [6 МОВ 1.4.6]	розпізнає наявні в почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті) факти, судження та аргументи [6 МОВ 1.4.6-1] формулює запитання, щоб уточнити розуміння почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 МОВ 1.4.6-2]
Оцінює усну інформацію [МОВ 1.5]	обґрунтовує своє ставлення до змісту і форми почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 МОВ 1.5.1]	обґрунтовує достовірність, повноту інформації, у разі потреби звертаючись до відповідних джерел, доречно цитуючи окремі фрагменти почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту тощо) [6 МОВ 1.5.1-1] характеризує почуте повідомлення (зокрема художній текст, медіатекст) з погляду основних правил спілкування, дотримується їх [6 МОВ 1.5.1-2]

	визначає окремі деталі, що сприяють або заважають комунікації [6 MOB 1.5.2]	вказує на окремі особливості, що сприяють або заважають ефективній комунікації в конкретній ситуації спілкування [6 MOB 1.5.2-1]
	визначає вплив окремих деталей, зокрема художніх, почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) на слухача (адресата) [6 MOB 1.5.3]	характеризує вплив окремих деталей, зокрема художніх, на сприйняття слухачем (адресатом) змісту почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 MOB 1.5.3-1]
Висловлює та обстоює власні погляди, ідеї, переконання [MOB 1.6]	конструктивно спілкується, використовуючи типові мовленнєві конструкції [6 MOB 1.6.1]	доброзичливо висловлює своє ставлення до думок інших осіб, зважаючи на неповноту або суперечливість почутої інформації [6 MOB 1.6.1-1]
	обстоює власну позицію щодо окремих питань, зокрема тих, що порушені в почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті) [6 MOB 1.6.2]	наводить кілька аргументів і прикладів на підтвердження власної позиції, використовуючи типові мовленнєві конструкції, доречні цитати з тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) для увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [6 MOB 1.6.2-1] логічно структурує власне повідомлення [6 MOB 1.6.2-2]
Використовує вербальні та невербальні засоби під час представлення своїх думок [MOB 1.7]	взаємодіє із співрозмовниками, супроводжуючи власне мовлення окремими вербальними та невербальними засобами для досягнення комунікативної мети [6 MOB 1.7.1]	використовує вербальні та невербальні засоби для ефективної комунікації із співрозмовниками [6 MOB 1.7.1-1] добирає стиль мовлення відповідно до мети, потреб і умов спілкування [6 MOB 1.7.1-2] дотримується норм у виборі мовленнєвих засобів [6 MOB 1.7.1-3]
	збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності [6 MOB 1.7.2]	використовує окремі засоби художньої виразності у власному мовленні [6 MOB 1.7.2-1]
Регулює власний емоційний стан [MOB 1.8]	пояснює емоційний стан (свій та інших осіб) з увагою до його відтінків [6 MOB 1.8.1]	розповідає про власний емоційний стан, описуючи окремі відтінки настрою, почуттів, переживань тощо під час рефлексії власної діяльності або сприймання повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 MOB 1.8.1-1]
	регулює власні емоції в комунікації [6 MOB 1.8.2]	регулює власні емоції під час презентації повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), художньої декламації [6 MOB 1.8.2-1]
	збагачує міжособистісну комунікацію позитивними емоціями [6 MOB 1.8.3]	використовує потрібні вербальні та невербальні засоби для збагачення міжособистісної комунікації позитивними емоціями, створення комфортної атмосфери спілкування, спонукання співрозмовників до певних дій [6 MOB 1.8.3-1] наводить приклади з текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) щодо вміння (невміння) керувати емоціями, пояснюючи емоційний стан літературних персонажів (зважаючи на ситуацію, епоху, національні традиції та звичаї тощо) для розвитку власного емоційного інтелекту [6 MOB 1.8.3-2]

2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду

Загальні результати	Конкретні результати	Орієнтири для оцінювання
Сприймає текст [МОВ 2.1]	відповідно до мети застосовує основні види читання текстів (цілісних, перерваних, змішаних) (зокрема художніх текстів, медіатекстів) [6 МОВ 2.1.1]	читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання [6 МОВ 2.1.1-1]
	усвідомлено користується основними складниками (заголовком, змістом, анотацією тощо) джерела інформації (друкованого чи цифрового), а також складниками структури тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 МОВ 2.1.2]	пояснює функції основних складників друкованого чи цифрового текстового джерела інформації (заголовка, змісту, анотації тощо), розрізняє складники структури тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) відповідно до його жанрово-родової належності та стилевих особливостей [6 МОВ 2.1.2-1] використовує заголовок, зміст та анотацію для оптимізації роботи з текстом [6 МОВ 2.1.2-2]
	сприймає тексти (зокрема художні тексти, медіатексти), зважаючи на контекст створення та читачке сприйняття [6 МОВ 2.1.3]	співвідносить зміст сприйнятого тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) з історичним і культурним контекстом [6 МОВ 2.1.3-1]
Аналізує та інтерпретує текст [МОВ 2.2]	визначає основні порушені в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) проблеми, пов'язуючи їх із життєвим досвідом [6 МОВ 2.2.1]	характеризує порушені в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) проблеми [6 МОВ 2.2.1-1] проеціює власний або відомий життєвий досвід на порушені в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) проблеми [6 МОВ 2.2.1-2]
	розрізняє відому і нову, головну і другорядну інформацію, факти і судження в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) [6 МОВ 2.2.2]	знаходить у тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) відому і нову інформацію [6 МОВ 2.2.2-1] визначає головну і другорядну інформацію у прочитаному тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) [6 МОВ 2.2.2-2] піддає сумніву інформацію з тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) на підставі розрізнення фактів і суджень про факти [6 МОВ 2.2.2-3]
	визначає тему та мікротеми, основну думку тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 МОВ 2.2.3]	формулює тему та основну думку тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 МОВ 2.2.3-1] виокремлює в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) мікротеми [6 МОВ 2.2.3-2]
	порівнює окремі елементи (теми, ідеї, проблеми, образи, сюжети тощо) тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 МОВ 2.2.4]	визначає спільні та різні елементи змісту і форми подібних за певними структурними ознаками текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) [6 МОВ 2.2.4-1]
	інтегрує інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо) у межах одного або кількох текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) [6 МОВ 2.2.5]	поєднує інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо) у межах одного або кількох текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) [6 МОВ 2.2.5-1]
	характеризує основні особливості структури та мовного оформлення текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів), що належать до різних стилів і жанрів [6 МОВ 2.2.6]	розрізняє тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних стилів, типів та жанрів у контексті авторського задуму [6 МОВ 2.2.6-1] розпізнає основні виражальні засоби, використовує окремі з них [6 МОВ 2.2.6-2]

	робить висновки на основі аналізу тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 MOB 2.2.7]	формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) [6 MOB 2.2.7-1]
Збагачує естетичний та емоційно-чуттєвий досвід [MOB 2.3]	аналізує емоційний стан літературних персонажів, їх вчинки для моделювання власної поведінки та формування базових морально-етичних норм, виявляючи толерантність [6 MOB 2.3.1]	характеризує емоційний стан літературних персонажів, їх поведінку та вчинки, виявляючи толерантність [6 MOB 2.3.1-1] проводить паралелі між образами і ситуаціями, зображеними в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті), і власним життєвим досвідом [6 MOB 2.3.1-2] проектує власну поведінку в ситуаціях, подібних до тих, що зображено в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) [6 MOB 2.3.1-3]
	висловлює власні почуття, враження та ставлення щодо зображених у тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) людей, подій, ситуацій [6 MOB 2.3.2]	висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) людей, подій, ситуацій, явищ тощо [6 MOB 2.3.2-1] пояснює вплив прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) на формування власного естетичного смаку, читацьких інтересів [6 MOB 2.3.2-2]
Оцінює текст [MOB 2.4]	пояснює значення здобутої з прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) інформації в контексті власного досвіду для розв'язання визначених завдань [6 MOB 2.4.1]	обґрунтовує значення інформації, здобутої в прочитаному тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті), для розв'язання визначених завдань, використовуючи різні жанри, форми і способи представлення повідомлень [6 MOB 2.4.1-1]
	встановлює актуальність і несуперечливість інформації в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) на основі власного досвіду [6 MOB 2.4.2]	визначає актуальність і несуперечливість тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) (наприклад, чи наведена інформація є правдивою, актуальною, не містить суперечностей) на основі власного досвіду та досвіду інших осіб [6 MOB 2.4.2-1] розкриває актуальність літературних творів у контексті викликів сучасності та власних життєвих потреб [6 MOB 2.4.2-2] аргументує власну оцінку прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту), наводячи доречні цитати [6 MOB 2.4.2-3]
Обирає тексти для читання [MOB 2.5]	обирає з допомогою інших осіб або самостійно тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) українських і зарубіжних авторів різних стилів і жанрів залежно від мети читання і наводить окремі аргументи щодо свого вибору [6 MOB 2.5.1]	залежно від мети читання обирає самостійно або за допомогою інших осіб тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) для читання, які належать до різних стилів і жанрів, аргументує свій вибір [6 MOB 2.5.1-1] описує свої літературні вподобання, наводячи приклади прочитаних творів [6 MOB 2.5.1-2] ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів [6 MOB 2.5.1-3]
	використовує надійні джерела для добору текстів (зокрема, художніх текстів, медіатекстів) [6 MOB 2.5.2]	використовує для розв'язання завдань актуальні та достовірні текстові/медіатекстові джерела інформації [6 MOB 2.5.2-1]
Перетворює текстову інформацію [MOB 2.6]	передає тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) словесно (переказ, конспект тощо), графічно (схема, таблиця тощо) [6 MOB 2.6.1]	переказує зміст тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) у різний спосіб відповідно до завдання [6 MOB 2.6.1-1] фіксує потрібні елементи тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту), оптимізуючи написане за допомогою окремих графічних позначок [6 MOB 2.6.1-2]

		представляє текстову інформацію з одного джерела (зокрема художнього тексту, медіатексту), використовуючи різні способи і засоби візуалізації змісту [6 МОВ 2.6.1-3]
	трансформує графічну інформацію на основі одного джерела в текстову, зокрема з використанням мультимедійних засобів [6 МОВ 2.6.2]	створює текст за визначеними характеристиками на основі певної графічної інформації (діаграми, графіка тощо) [6 МОВ 2.6.2-1]
Читає творчо [МОВ 2.7]	експериментує із текстом (зокрема художнім текстом, медіатекстом) за аналогією, у разі потреби звертається по допомогу до інших осіб [6 МОВ 2.7.1]	творчо опрацьовує прочитаний текст (зокрема художній текст, медіатекст), у разі потреби змінюючи персонажів, додаючи окремі епізоди, переказуючи прочитане з позиції одного з персонажів тощо [6 МОВ 2.7.1-1]
	створює елементи власного медіатексту на основі прочитаного, зокрема художнього тексту [6 МОВ 2.7.2]	за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт (мультфільм, театральну сценку, відеоролик, блог тощо) [6 МОВ 2.7.2-1]

3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови

Загальні результати	Конкретні результати	Орієнтири для оцінювання
Створює письмові висловлення [МОВ 3.1]	записує (від руки або з використанням спеціальних, зокрема цифрових, пристроїв) власні міркування або інформацію з різних джерел [6 МОВ 3.1.1]	записує власні міркування або інформацію з інших джерел [6 МОВ 3.1.1-1]
	створює та самостійно презентує в простий спосіб тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) на визначену тематику [6 МОВ 3.1.2]	створює письмові тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід [6 МОВ 3.1.2-1]
	дотримується основних засад академічної доброчесності під час створення власних текстів [6 МОВ 3.1.3]	оформлює власне висловлення, враховуючи основні засади академічної доброчесності [6 МОВ 3.1.3-1]
	добирає потрібні мовні засоби, дотримується основних мовних норм [6 МОВ 3.1.4]	складає та оформлює власне висловлення згідно з усталеними словотвірними, лексичними, орфографічними, граматичними, пунктуаційними і стилістичними нормами [6 МОВ 3.1.4-1] добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлення [6 МОВ 3.1.4-2]
Взаємодіє письмово в режимі реального часу (у цифровому середовищі) [МОВ 3.2]	створює невеликі типові повідомлення/ медіатексти на захищених цифрових сервісах і в соціальних мережах щодо проблем, пов'язаних з особистим досвідом та освітньою діяльністю [6 МОВ 3.2.1]	створює невеликі типові повідомлення на спеціальних (захищених) цифрових сервісах і в соціальних мережах [6 МОВ 3.2.1-1] висловлюється у захищеному цифровому середовищі щодо проблем, пов'язаних із власним життєвим досвідом, зокрема навчанням, читацькою практикою [6 МОВ 3.2.1-2]
	бере участь в онлайн-дискусіях, розпізнаючи розбіжності в думках, і толерантно обстоює власну позицію, дотримується норм етикету [6 МОВ 3.2.2]	дискутує в онлайн-середовищі на знайомі теми, пов'язані із власним життєвим досвідом, навчанням, уподобаннями тощо [6 МОВ 3.2.2-1] порівнює позиції учасників дискусії [6 МОВ 3.2.2-2] толерантно обстоює власну позицію, звертає увагу на спільні і різні думки учасників дискусії [6 МОВ 3.2.2-3] дотримується норм етикету під час онлайн-спілкування [6 МОВ 3.2.2-4]
	дотримується основ безпечної поведінки в цифровому середовищі та основних засад академічної доброчесності [6 МОВ 3.2.3]	взаємодіє з іншими особами у цифровому середовищі, дбаючи про безпеку [6 МОВ 3.2.3-1] дотримується засад академічної доброчесності під час онлайн-взаємодії [6 МОВ 3.2.3-2]
Редагує письмові тексти [МОВ 3.3]	виявляє і виправляє помилки, допущені в тексті, з урахуванням засвоєних мовних норм [6 МОВ 3.3.1]	знаходить і виправляє недоліки та помилки в змісті, будові і мовному оформленні власних висловлень [6 МОВ 3.3.1-1] пояснює окремі виправлення з урахуванням вивчених правил [6 МОВ 3.3.1-2]
	аналізує та вдосконалює зміст написаного, доповнює окремі його частини відповідно до теми та мети висловлювання [6 МОВ 3.3.2]	аналізує зміст написаного з погляду цілісності та повноти викладу [6 МОВ 3.3.2-1] коригує текст на основі проведеного аналізу [6 МОВ 3.3.2-2] доповнює та/або змінює окремі частини тексту відповідно до теми і мети висловлення [6 МОВ 3.3.2-3] удосконалює письмовий текст (власний та чужий) [6 МОВ 3.3.2-4]
	обирає доцільні способи вдосконалення власного мовлення [6 МОВ 3.3.3]	визначає способи виправлення помилок у власному мовленні [6 МОВ 3.3.3-1] демонструє здатність до конструктивної взаємодії у процесі редагування [6 МОВ 3.3.3-2]

4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу

Загальні результати	Конкретні результати	Орієнтири для оцінювання
Досліджує мовні явища [МОВ 4.1]	використовує знання про закономірності функціонування мовних одиниць для вдосконалення власного мовлення [6 МОВ 4.1.1]	виокремлює та розрізняє мовні одиниці різних рівнів (звуки, частини слова, слова, форми слова, словосполучення, речення, тексти) [6 МОВ 4.1.1-1] порівнює та зіставляє мовні одиниці різних рівнів за визначеними ознаками [6 МОВ 4.1.1-2]
	спостерігає за окремими мовними явищами в мовленні, зокрема на прикладі літературних творів [6 МОВ 4.1.2]	вирізняє окремі мовні явища у своєму та чужому мовленні, пояснює їх суть [6 МОВ 4.1.2-1] порівнює тексти щодо наявності в них певних мовних явищ (зокрема історичних чергувань спільнокоренових слів, синонімії тощо) [6 МОВ 4.1.2-2]
Використовує знання з мови в мовленнєвій творчості [МОВ 4.2]	виявляє власні мовні вподобання під час добору мовних засобів [6 МОВ 4.2.1]	творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів доречні нестандартні рішення, обґрунтовуючи зроблений вибір [6 МОВ 4.2.1-1]
	імпровізує з окремими художніми засобами, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій [6 МОВ 4.2.2]	відтворює окремі художні засоби для втілення власних творчих намірів [6 МОВ 4.2.2-1]
	використовує твори мистецтва як засіб комунікації з іншими особами [6 МОВ 4.2.3]	наслідує окремі стильові риси текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) у процесі створення власного тексту чи медіатексту для взаємодії з іншими особами [6 МОВ 4.2.3-1]
	збагачує власне мовлення, використовуючи різні джерела [6 МОВ 4.2.4]	вирізняє спільні ті різні риси між власним мовленням і мовленням інших осіб, урізноманітнює власне мовлення завдяки читанню літературних творів, роботі із словниками та довідковими джерелами [6 МОВ 4.2.4-1]